

Číslo projektu: CZ.1.07./1.5.00/34.0938 Název projektu: Zlepšení podmínek pro vzdělávání na SUŠ, Ostrava

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

SLOVESA

(VERBA)

ČÍSLO DUM: VY_32_INOVACE_CJL_3_37

Slovesa

- jsou *ohebné* slovní druhy
(*časují se*)

Mezi nepravidelná slovesa řadíme:

b ý t

j í s t

v ě d ě t

ch t í t

U sloves určujeme:

OSOBU

(1. sedím, 2. sedíš, 3. sedí)

ČÍSLO

- singulár (*ležela*)
- plurál (*ležíme*)

ČAS

- minulý (*snil*)
- přítomný (*sní*)
- budoucí (*bude snít*)

ZPŮSOB

- oznamovací (*foukám*)
- podmiňovací (*foukla bych*)
- rozkazovací (*foukej*)

ROD

- činný (aktivní)

jedla jsem

- trpný (pasivní)

byla jsem sněžena

!!!!!!POZOR!!!!!!

Trpný rod může mít i tvary se zvratným zájmenem *se*: *staví se*, *tančilo se*

ALE

***myji se, najíst se* apod. patří do rodu činného**

VID

- **dokonavý**

uhryznu

- **nedokonavý**

hryžu

Slovesa zařazujeme ke slovesné třídě
a vzoru:

1.- e (*nese, bere, maže, peče, tře*)

2. -ne (*tiskne, mine, začne*)

3. -je (*kryje, kupuje*)

4. -í (*prosí, trpí, sází*)

5. -á (*dělá*)

U sloves také určujeme:

**tvary u r č i t é – lze určit osobu
(*loudá se*)**

**tvary n e u r č i t é – nelze určit
osobu a způsob (*loudat se*)**

PŘECHODNÍKY

Přítomný

- z kmene přítomného = odpojením osobní koncovky z 3. os. sg. přítomného tvaru oznamovacího zp.

bere = ber-

mine = min-

přidáním koncovek :

- *a*, - *e* pro rod mužský sg.**
- *ouc*, - *íc* pro rod ženský a střední sg.**
- *ouce*, - *íce* pro všechny rody pl.**

nesa, nesouc, nesouce

peče, pečíc, pečíce

Minulý

- z kmene minulého odpojením – l
(u sloves d o k o n a v ý ch)

rozloučil = rozlouči-

přivedl = přived-

spatřil = spatři-

přidáním koncovek:

-v pro rod mužský sg.

-vši pro rod ženský a střední sg.

-vše pro všechny rody pl.

spatřiv, spatřivši, spatřivše

vynes, vynesši, vynesše

ÚKOLY:

1. Určete mluvnické kategorie:

***čtu, byl bych upadl, budou spát,
kraluje, spěchejme, zvěděv***

**2. Vytvořte přechodníky z
následujících sloves:**

obléknout, zapadnout, plavat, bruslit

Použitá literatura:

STYBLÍK, V., ČECHOVÁ, M. *Základní mluvnice českého jazyka*. Praha: SPN, 2004.